

Információk

Magyarországról Németországba érkező munkavállalók részére

- főként Baden-Württemberg tartományra illetve a stuttgarti és környékére vonatkozóan -

Tartalomjegyzék

1 Magyarországi hivatali teendők utazás előtt:	3
1.1 Magyar okmányok fordíttatása németre	3
1.2 Lakcím-kijelentkezés	3
1.2.1 Ideiglenes átköltözés esetén	3
1.2.2 Végleges áttelepülés esetén	4
1.3 Külföldre költözés gyermekekkel	4
1.4 Társadalombiztosítás	5
1.5 Adózás	5
2 Teendők Németországba érkezés után	7
2.1 SÜRGŐS elintézendők fontossági sorrendben	7
2.1.1 Lakcímbejelentés (Anmeldung)	7
2.1.2 Tartózkodási igazolás (Freizügigkeitsbescheinigung) igénylése	7
2.1.3 Adóazonosító jel és adószám (Steuer-Identifikationsnummer és Steuernummer) valamint adókártya (Lohnsteuerkarte)	8
2.1.4 Társadalombiztosítás, nyugdíj (Sozialversicherung, Rente)	8
2.1.5 Betegbiztosítás (Krankenversicherung)	9
2.1.6 Bankszámla nyitás (Girokonto)	10
2.1.7 Egészségügyi igazolás	11
2.1.8 Lakáskeresés, lakásbérlés	11
2.1.8.1 Lakáskeresés	11
2.1.8.2 Lakásbérlettel kapcsolatos tudnivalók	12
2.1.8.2.1 Bérleti szerződés	13
2.1.8.2.2 Közüzemi díjak (gáz-, áram-, víz- és szemétdíj)	14
2.1.8.2.3 GEZ (közszolgálati tv és rádió díja)	15
2.1.8.2.4 Telefon, internet, TV előfizetések	15
2.1.9 Munkavállalással kapcsolatos tudnivalók	15
2.2 Kevésbé sürgős ügyek, tudnivalók	16
2.2.1 Vezetői engedély átíratás	16
2.2.2 Autó átíratás, autóvásárlás, közlekedés	16
2.2.2.1 Magyar rendszámú autó átíratása	16
2.2.2.2 Autóvásárlás Németországban	17
2.2.2.3 Közlekedéssel kapcsolatos tudnivalók	17
2.2.3 Ajánlott biztosítások	18
2.2.3.1 Személyi felelősségbiztosítás (Privathaftpflichtversicherung)	18
2.2.3.2 Háztartási ingóságok biztosítása (Hausratversicherung)	18
2.2.4 Gyerekekkel kapcsolatos intéznievalók	18
2.2.4.1 Családi támogatások	18
2.2.4.1.1 Családi pótlék (Kindergeld)	19
2.2.4.1.2 Anyasági segély, szülőpénz (Mutterschaftsgeld, Elterngeld)	19
2.2.4.1.3 Egyéb családi támogatások	20
2.2.4.2 Oktatási Intézmények	21
2.2.4.2.1 Bölcsőde, családi napközi	22
2.2.4.2.2 Óvoda	23
2.2.4.2.3 Iskola	23
2.2.5 Adózás Németországban	25

1 Magyarországi hivatali teendők utazás előtt:

1.1 Magyar okmányok fordíttatása németre

A következő iratok hiteles fordítását fogják tőlünk kérni (Magyarországon az Országos Fordítóiroda végezhet hiteles fordítást):

- végzettséget igazoló papírok (lásd még a Munkakerés fejezetet, attól függően hogy hol fogunk dolgozni, vagy még munkát keresünk-e stb.)
- házastárs és gyerekek esetén: házassági anyakönyvi kivonat, gyerekek születési anyakönyvi kivonata

Gyerekek esetében vigyük magunkkal az oltási könyvet is.

1.2 Lakcím-kijelentkezés

Amennyiben egy magyar állampolgár három hónapot meghaladóan tartózkodik egy másik EU tagállamban, a kiutazás tényét be kell jelenteni az **illetékes magyar települési önkormányzat néesség-nyilvántartó irodájánál (okmányiroda)**. A kijelentkezés tényéről a néesség-nyilvántartó igazolást állít ki. A hazatérést szintén ennél a szervnél kell bejelenteni.

Főszabály szerint minden magyar állampolgár egyidejűleg két lakóhellyel rendelkezhet az Európai Unióban. Az egyik a bejelentett (állandó) lakóhelye, melynek nincs elévülési ideje; a másik a tartózkodási (ideiglenes) lakóhelye, amelyhez a lakcímkártyát Magyarországon minden esetben 5 évre adják ki.

El kell dönteni, hogy a két változat közül melyiket kéri: 1) csak ideiglenesen települ külföldre és haza fog menni néhány éven belül, vagy 2) állandó külföldi letelepedést kér. Az ideiglenesek bejelentése ingyenes és megtarthatják bejelentett magyar címüket (a hivatalok oda leveleznek).

Fontos, hogy amennyiben az állandó áttelepülést választják és le kell adni a személyit, már Magyarországon is csak az útlevelel használható majd személyazonosság-igazolásra pl. Bankban.

Praktikus tipp:

Amennyiben valaki magyar ingatlantulajdonnal rendelkezik, nem javasoljuk az állandó kijelentkezést akkor sem, ha három hónapot meghaladja a külföldi tartózkodás ideje. Általánosságban elmondható, hogy minél több hivatalos ügye van még valakinek Magyarországon (pl. befektetések, biztosítások, ingatlan, bankszámla, nyugdíjpénztári tagságok, lezáratlan hivatali, bírósági ügyek stb.), inkább az ideglenes kijelentkezés javasolható.

1.2.1 Ideiglenes átköltözés esetén

Abban az esetben, ha valaki csak ideiglenesen, pl. munkavállalás miatt költözik át egy másik EU tagországba, az önkormányzati hivatalnál a lakcímbejelentéshez szükséges nyomtatványon az „Ideiglenes külföldön tartózkodás bejelentése” című részt kell bejelölnie, illetve értelemszerűen kitöltenie.

Az eljárás során szükség lesz személyi igazolványra és a lakcímkártyára.

A kint létesített állandó lakcímet nem szükséges Magyarországon bejelenteni.

1.2.2 Végleges áttelepülés esetén

Amennyiben a magyar állampolgár véglegesen kíván áttelepülni Magyarországról egy másik tagállamba, állandó lakcímét főszabályként törlik a nyilvántartásból. Ebben az esetben külföldön élő magyar állampolgárként kinti lakcímét köteles bejelenteni a magyar lakcím-nyilvántartónak.

Lehetőség van azonban az itthoni lakcím megtartására is, ha magyarországi lakcímét ideiglenes lakcímként, a másik tagállamban létesített állandó lakcímét pedig külföldi lakcímként jelenti be a hazai lakcímnyilvántartásba. Ehhez is a lakcímbejelentő nyomtatvány szükséges.

A véglegesen áttelepülőeknek le kell adni a személyit és **csak útlevelük lesz (! aminek nem szabad lejárni!, tehát amég a lejárát ELŐTT meg kell hosszabbíttatni vagy Magyarországon vagy a berlini vagy müncheni követségen – ha lejár, akkor eredeti születési anyakönyvi kivonatot és más okmányokat be kell szereznünk, amivel új útlevelet tudunk igényelni)** és kapnak egy új magyar lakcímkártyát, amin annyi lesz, hogy „külföldi cím“. Az állandósok jelenleg 2200 Ft okmánybélyeg ellenében kérhetik, hogy egy bejelentett magyarországi címüket továbbra is használhassák.

A végleges vagy állandó áttelepülés természetesen nem jelenti azt, hogy később ne lehetne visszaköltözni Magyarországra, ez esetben ott újra be kell jelentkezni a hivatalos szerveknél.

További információ a külföldre távozással kapcsolatban:

Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala (Nyilvántartó):

Honlap: <http://www.nyilvantarto.hu/kekhh/kozos/index.php>

Tel.: 06(1) 455-6700

E-mail cím: nyilvantarto.hivatal@mail.ahiv.hu

Kormányzati portál (ügyleírások hivatali eljárásokról)

Honlap: <http://www.magyarorszag.hu/>

1.3 Külföldre költözés gyermekekkel

Házasságban gyermeket együtt nevelő szülők esetén IS be kell jelenteni az illetékes, lakóhely szerinti gyámügyi hivatalnál az állandó (3 hónapot meghaladó) külföldre költözést. Egy érvényben lévő, bár az EU elvekkel ellentétes jogszabály miatt eljárás indulhat azok szülők ellen akik nem jelentik be ezt (folyamatban van a jogszabály eltörlésének ügye).

Ha csak az egyik szülő költözik külföldre a gyerekekkel, akkor a másik szülő engedélye kell, ebben az esetben is fel kell venni a gyámügyi hivattal a kapcsolatot.

Lásd erről bővebben a HVG 2013. február 7-én megjelent cikkét:

http://hvg.hu/itthon/20130207_gyamugy_el_lehet_menni

1.4 Társadalombiztosítás

Más tagállamban való munkavállalás esetén a magyar állampolgárok is az adott tagállamban válnak biztosítottá, s így a magyarországi TB jogviszony megszűnik, TAJ számuk passzív válik. A magyar biztosításra nem is lesz szükség, hiszen a német betegbiztosítás ellátásra jogosít Magyarországon és más EU tagállamokban is.

A külföldi munkavállalásról, illetve a más tagállamban fennálló biztosított jogviszonyról 15 napon belül (a német egészségbiztosítás kezdetétől számítva) bejelentést kell tenni a Kormányhivatalok egészségbiztosítási pénztári szakigazgatási szervei (volt regionális egészségbiztosítási pénztárak) vagy az OEP nyilvántartási főosztálya felé annak érdekében, hogy az EU valamely tagállamában dolgozó személy Magyarországon a **járulékfizetés kötelezettség alól mentesüljön**, illetve **elkerülje a kettős járulékfizetést**.

A gyakorlatban a 15 napon belüli bejelentés nem mindig megoldható, ezért azt javasoljuk hogy a legközelebbi magyarországi tartózkodáskor intézzék ezt el, de akkor is a német biztosítás tényleges kezdetét kell megadni visszamenőleg.

A bejelentéshez az OEP honlapjáról a Letölthető nyomtatványok/ Nyomtatványok természetes személyeknek/ Bejelentkező lap és tájékoztató a külföldön biztosítással rendelkező személy számára menüpont alól tölthető le a "Bejelentő lap TAJ számmal rendelkező magyar állampolgár részére, aki EGT tagállamban biztosított személy" című nyomtatvány, melyet a kitöltést követően az illetékes Regionális Egészségbiztosítási Pénztárhoz kell eljuttatni.

Amennyiben egy magyar állampolgár külföldön 2009. április 1-je előtt létesített munkaviszonyt, illetve valamilyen formában kint járulékfizető, azt mindenképpen be kell jelenteni a Regionális Egészségbiztosítási Pénztárnál a kinti járulékfizetése tényét és mikéntjét.

2009. április 1-jétől létesített munkaviszony esetében azonban a bejelentést a munkába állást követő 15 napon belül kötelező megtenni.

További információ a társadalombiztosítási kötelezettségekkel kapcsolatban:
[Országos Egészségbiztosítási Pénztár](#) (OEP)

1.5 Adózás

Amennyiben egy magyar állampolgár véglegesen hagyja el az országot, személyi jövedelemadójának soron kívüli megállapítását egy e célra kiállított nyomtatvány benyújtásával igényelheti.

A nyomtatvány benyújtása után a NAV (régebben: APEH) elkészíti az adóbevallását, amelyhez a szükséges dokumentumokat el kell juttatni a NAV területileg illetékes kirendeltségéhez.

Amennyiben egy magyar állampolgár csak ideiglenesen kíván az EU valamely tagállamában tartózkodni, az adóhatóság felé nincs bejelentési kötelezettsége.

Évi 180 napot meghaladó német tartózkodás esetén, ha Magyarországon már semmilyen adóköteles jövedelem nem keletkezik, Németországban kell csak adóbevallást benyújtani. Az átköltözés évében valószínűleg szükség lesz mindkét országban az adóbevallás beadására, erről és a kettős adóztatás elkerüléséről a NAV tájékoztatást nyújt.

A későbbiek során minden olyan évben be kell adni magyar adóbevallást, ha keletkezett Magyarországon jövedelem (pl. ingatlankiadás, kamatjövedelem).

További információ az adózással összefüggő kötelezettségekkel kapcsolatban:

Nemzeti Adó - és Vámhivatal Honlap: <http://www.apeh.hu/>
Központi Tájékoztatási Osztály kék száma: 06-40-42-42-42

2 Teendők Németországba érkezés után

2.1 SÜRGŐS elintézendők fontossági sorrendben

Javaslat:: minden ügyintézéshez vigyük magunkkal a már korábban beszerzett papírokat, dokumentumokat, illetve személyazonosító fényképes igazolványunkat (személyi, útlevél, jogosítvány).

2.1.1 Lakcímbejelentés (Anmeldung)

A 2006. április 30-án hatályba lépett 2004/38/EK irányelv értelmében az uniós polgárok három hónapig engedély nélkül tartózkodhatnak az EU más tagállamaiban (természetesen személyazonosító igazolvány vagy útlevél szükséges).

Az uniós polgárok három hónapon túli tartózkodása esetén a tagállamok bejelentési kötelezettséget követelhetnek meg. Tartózkodási (letelepedési) engedély ekkor sem kell, a bejelentésről az illetékes hatóságok igazolást állítanak ki.

Három hónapot meghaladó tartózkodásra azonban csak az jogosult, aki elegendő forrással rendelkezik ahhoz, hogy tartózkodása ne jelentsen indokolatlan terhet az adott ország szociális ellátórendszerére, és külön jogszabályban meghatározottak szerint biztosítási jogviszony keretében jogosult az egészségbiztosítási szolgáltatások igénybevételére, vagy azok fedezetéről maga gondoskodik. A három hónapot meghaladó tartózkodást regisztráltatni kell az illetékes tagállami hatóságnál, amely szerv igazolást állít ki.

A német jogszabályok szerint a németországi letelepedéshez (három hónapot meghaladó tartózkodáshoz) **be kell jelentkezni a lakóhely szerint illetékes közigazgatási/lakcímbejelentő hivatalban** (Bürgerbüro/Meldestelle/Bürgeramt). **A bejelentkezést azonban nem három hónap elteltével kell megtenni, ha már előrelátható, hogy tovább kívánunk maradni, akkor 1 héten belül kötelező bejelentkezni lakcímre.**

Az ügyfélszolgálati munkatárs segítségével kell kitölteni egy adatlapot (személyi ig. vagy útlevél kell hozzá). Ezt követően kap az ügyfél egy dokumentumot (**Anmeldebestätigung**) és egy köszöntő, tájékoztató csomagot mindenféle információs anyagokkal. (tömegközlekedés, kikapcsolódási/szórakozási lehetőségek, szolgáltatások, telefonkönyv). Ezt az iratot jól meg kell őrizni, sok további elintéznivalóhoz szükség lesz rá. **A bejelentett lakcím hiányában szinte semmi más hivatalos ügy nem indítható el.**

FONTOS: lakcímbejelentéskor meg kell adni a **vallást** is. Ha ez római katolikus, református vagy evangélikus, akkor a munkabérből ez alapján **automatikusan le fogják vonni az egyházi adót**, lásd még a következő pontot: 2.2.5 Adózás Németországban.

Nem kötelező megadni vallást akkor sem, ha Magyarországon tagjai vagyunk egyháznak.

2.1.2 Tartózkodási igazolás (Freizügigkeitsbescheinigung) igénylése

Ezt az okmányt a lakcímbejelentéssel egyidejűleg vagy később kell igényelni a fenti hivatalban, hivatalosan 3 hónapon belül kell kiváltani. A dokumentum jelentősége a szabad munkavállalás bevezetése óta csökkent, jelenleg a magyar jogosítvány átíratáshoz és a családi pótlék folyósításhoz kérik, de egyes munkáltatók is kérik még mindig. Hitelfelvételhez is kérhetik a német bankok.

Személyi vagy útlevél, 6 hónapnál nem régebbi biometrikus igazolványkép és a német betegbiztosítás igazolása kell az igényléshez.

2.1.3 Adóazonosító jel és adószám (Steuer-Identifikationsnummer és Steuernummer) valamint adókártya (Lohnsteuerkarte)

A lakcímbeljelentkezést követően (legkorábban 10 nap múlva, de elhúzódhat) levél érkezik a német központi állami adóhivataltól (Bundeszentralamt für Steuern) amely tartalmazza a bejelentett személy **adóazonosító jelét** (Steuer-Identifikationsnummer vagy röviden **Steuer-ID**). Ezt meg kell őrizni, munkavállalásnál és adózásnál van rá szükség.

Az **adószámot (Steuernummer)** akkor kapjuk meg az adóhivataltól (Finanzamt) amikor először nyújtunk be német adóbevallást.

Az **adókártyát (Lohnsteuerkarte)** a területi/ körzeti pénzügyi irodánál (Finanzamt) kell igényelni személyesen, ennek a honlapján található az igénylő formanyomtatvány, melyet kinyomtatva, kitöltve kell elküldeni a szintén a honlapon megadott postai címre. Az igényléshez szükség lesz a Steuer-ID-re amit postán megkaptunk és az Anmeldebestätigungra. 2013-tól elektronikus adókártya lesz. A körzeti irodák listája szerepel a <http://www.behördenwegweiser.de/finanzamt/> weboldalon.

Az adókártya igénylésnél az Anmeldebestätigung-on szereplő **vallás** automatikusan átvételre kerül. Gyerekek esetén a **gyerekek számát is meg kell adni (Kinderfreibetrag)** (ha mindkét szülő dolgozni fog, akkor a többet keresőnek érdemes az összes gyereket ideírni, ha hasonló lesz a jövedelmük, akkor eloszthatják a gyermekek számát, akár olyan módon is hogy egy gyermek esetén mindkét szülő 0,5-öt ad meg. Ez automatikusan magasabb nettó havi keresetet jelent.

Nagyon fontos még az **adókatégória (Steuerklasse)** választás, ez más rendszerű mint Magyarországon. Hat adókatégória van. Az egyedülállók automatikusan az 1-es adókatégóriába kerülnek. Házasságban élők választhatnak aközött, hogy mindketten a 4-es adókatégóriába kerüljenek (ha hasonlóan keresnek). Ha egyiküknek várhatóan jóval magasabb a jövedelme, akkor a magasabb jövedelmű félnek a 3-as, az alacsonyabb jövedelműnek az 5-öst érdemes választania. Ha egy családban pl. csak az apa jön Németországba dolgozni, akkor egészen addig, amíg más családtagjai nem költöznek szintén ide és nincsenek itt bejelentve, az 1-es adókatégóriában adózik ami kedvezőtlenebb.

Adókatégóriák:

- 1. kategória: egyedülálló, illetve elvált
- 2. kategória: egyedülálló, illetve elvált legalább egy gyermekkel, aki a háztartásában lakik és aki után a munkavállaló gyermek után járó juttatásban részesül
- 3. kategória: házas munkavállalók, illetve özvegyek (utóbbiak csak 1 évig a házastárs halála után)
- 4. kategória: házas munkavállalók, akik mindketten rendelkeznek jövedelemmel
- 5. kategória: házas munkavállalók, akik közül az egyik házastárs dolgozik, a másik pedig a 3. kategóriába tartozik
- 6. kategória: több munkahelyen dolgozó munkavállalók, akik második illetve harmadik adókártyájukat használják

2.1.4 Társadalombiztosítás, nyugdíj (Sozialversicherung, Rente)

A **társadalombiztosítási számot (Sozialversicherungsnummer)** automatikusan megkapja az, akinek van adóazonosító száma (Steueridentifikationsnummer). Még online is meg lehet igényelni.

Amint a munkavállaló munkába áll, a munkáltató köteles a munkavállalót a társadalombiztosítási intézményekhez bejelenteni. A munkavállaló nevét bejegyzik a betegbiztosító irodánál, amely bejelenti a munkavállalót a nyugdíjbiztosítónál és a munkanélküli biztosító intézménynél. A munkavállaló regisztrációs számot kap, amely alapján a társadalombiztosító nyilvántartja a biztosítási időszakokat és fizetéseket. Ezen időszakok alapján kell a járulékokat befizetni. A nyugdíjbiztosító társadalombiztosítási kártyát küld a munkavállalónak, amelyet a munkáltatónak kell átadni. Ha a munkaviszony megszűnik, a biztosítási kártyát a munkáltató visszaadja a munkavállalónak.

A munkavállalónak a következő társadalombiztosítási járulékokat kell befizetnie:

- Egészség és anyasági biztosítás
- Munkanélküli biztosítás
- Rokkant-, öregségi és özvegyi nyugdíj

A **nyugdíjjárulékok** általában a fizetés 18,9%-át teszik ki, melyet egy bizonyos összeghatárig vonnak a fizetésből. A nyugdíjjárulék felét a munkáltató, felét a munkavállaló fizeti. A munkanélküli szolgálat a munkanélküliek járulékát kifizeti.

A közösségi szabályozások szerint ha a munkavállaló két vagy több EU tagállamban dolgozik, jogosult arra, hogy állami nyugdíját a tagállamokban befizetett nyugdíj hozzájárulásokat összevonva számolják ki. A németországi szabályok szerint minden jövedelemmel rendelkező alkalmazottat, illetve bér munkást (beleértve a gyakornokokat, rokkant személyeket, katonákat és polgári szolgálatosokat) biztosítani kell. A biztosítási hozzájárulások a jövedelem nagyságától függenek.

A nyugdíjra való jogosultság feltételei

- 60 hónapig tartó biztosítási járulékfizetés (ha nincs összesen 60 hónap befizetve Németországban, akkor nem jár az itt végzett munka után nyugdíj, bár be kellett fizetni a járulékokat)
- Férfiaknak általában 65 év korhatár vagy 35 év munkaviszony
- Nőknek 60 év korhatár vagy 15 év munkaviszony (10 éves biztosítási járulékfizetés)

Az öregségi nyugdíjakon kívül folyósíthatóak még özvegyi nyugdíjak, illetve árvasági nyugdíjak. A nyugdíj összegét pontokban számolják ki, beszámítva az évek számát és a fizetés értékét. 10 év bejelentett német munkaviszony elteltével a német állami nyugdíjbiztosító küld egy előzetes becslést a várható nyugdíjról.

2.1.5 Betegbiztosítás (Krankenversicherung)

Ennek megkötésére az **egészségpénztárnál (Krankenkasse)** van lehetőség, ezekből több száz van Németországban. Létezik **törvényi (gesetzliche)** és **magán (privat) betegbiztosítás**. Néhány kivételtől eltekintve a külföldről érkezőknek a törvényi biztosítás megengedett és javasolt. (http://de.wikipedia.org/wiki/Liste_der_gesetzlichen_Krankenkassen_in_Deutschland). A link felsorolásának elején szereplő AOK az egyik legismertebb, legkiterjedtebb hálózat, a legjobb minősítésekkel rendelkező betegbiztosító pedig jelenleg a Techniker Krankenkasse (TK), de másikat is választhatunk, a választás szabad. A munkavállalásnál a munkaadó megnevezheti, hogy pontosan melyik egészségpénztárnál javasol szerződést kötni, kérésre feltehetőleg ennek elérhetőségét is megadja. Ezt követően fel kell keresni az adott egészségpénztár legközelebbi irodáját (címek és telefonszámok, illetve a nyitvatartási idő az intézmény honlapján általában megtalálható), ahol egy ügyintézővel folytatott személyes beszélgetés keretében kitöltik a szükséges papírokat. Ehhez szükség van személyi igazolványra/útlevélre, illetve egy igazolványképre, mely a készülő műanyag kártyára kerül rá. Az ügyintéző arról is tájékoztatást ad, hogy milyen egyéb dokumentumok szükségesek az egészségbiztosításhoz. Megkérdezik azt is, hogy az ügyfél maga intézi-e majd az egészségbiztosítás havi részletfizetését, vagy a munkáltató vonja azt le a béréből. Ezt a munkáltatóval előre tisztázni kell. Általában az utóbbi szokott történni, kivételt képezhetnek a 400 eurós fizetésű ún. minijobok. A legtöbb egészségpénztárnál a kapcsolattartás ezután (egyszeri személyes megbeszélés) postai úton folytatódik, az ügyfelet a lakcímére érkező levelekben tájékoztatják arról, hogy mit kell még tennie. Ha az egészségpénztárnak minden szükséges adat rendelkezésére áll, rövid időn belül kiküldi az átmeneti (papír) **egészségbiztosítási kártyát (Gesundheitskarte)**, illetve egy levelet, melyben leírja, hogy az ügyfél mikor kapja kézhez (szintén postai úton) a végleges, műanyag kártyát. Ez utóbbi átvételéig a papír kártyát kell bemutatni az esetleges orvosi vizsgálatoknál, kórházi kezeléseknél.

A betegbiztosítási járulékok biztosítási alaptól függenek, de átlagosan a fizetések 15,5%-át teszik ki, amelyet egy bizonyos összeghatárig vonnak a fizetésből. Ezt a járulékot a munkáltató és a munkavállaló közösen fizetik, a munkavállalóra eső rész 7,3%.

Fizetendő még ápolásbiztosítási járulék, amely 1,025% és munkanélküliségi járulék, amely 1,5%

A nyugdíjából vont járulékok felét a nyugdíjbiztosító fizeti.

Egészségbiztosításra jogosult személyek: Munkavállalók és továbbképzésben résztvevők / Munkanélküliek, akik egy munkaügyi irodától juttatásokat kapnak / Diákok, gyakornokok, művészek és szabadúszó újságírók / Nyugdíjasok és nyugdíjat igénylők / ezek családtagjai.

Fontos: családban egy kereső esetén a többi családtag (házastárs és gyerekek), ha azok önálló jövedelemmel nem rendelkeznek, automatikusan biztosítva vannak, de be kell őket is jelenteni úgynevezett „**családilag biztosított**“ (**Familienversicherung**) státuszba a betegbiztosítónál. Ekkor sem kell több járulékot fizetni, törvényi betegbiztosítás esetén. (Magán betegbiztosítás esetén minden családtag után külön kellene fizetni a havi biztosítási díjat, jövedelemtől függetlenül).

Biztosítási juttatások

A biztosítási juttatások minden egészségpénztár esetében eltérhetnek kicsit, pl. a természetgyógyász kezeléseket nem mindegyik támogatja. A következő szolgáltatásokat mind nyújtja:

- Megelőzést segítő orvosi vizsgálatok
- Háziorvosi, fogorvosi kezelés és szakorvosi kezelések (olyan orvosok végezhetik, akiket a biztosító elismer - az orvosok 90%-a)
- Gyógyszerek (a betegbiztosító a gyógyszerek árát támogatja)
- Szemüvegek, protézisek (Egy bizonyos összeghatárig a biztosító fizeti)
- Fogászati kiadások (50-80%-át a biztosító fizeti)
- Kórházi kezelés
- Ápolási segítség otthon (bizonyos feltételek mellett)

2.1.6 Bankszámla nyitás (Girokonto)

Bankszámlát/folyószámlát (Girokonto) minden banknál nyithatunk, csupán személyire vagy útlevelekre lesz hozzá szükségünk.. Címet is meg kell adni, de nem kérik a lakcímbeljelentőlapot (Anmeldebestätigung). Először érdemes tájékozódni arról, hogy mit ajánlanak az egyes bankok, összehasonlítani a lehetőségeket, kiválasztani a számunkra legjobban megfelelőt. Az interneten lehet találni olyan oldalakat, ahol ezt az összehasonlítást elvégezhetjük. (<http://www.konto-testsieger.de/girokonto-vergleich/>) (figyelembe kell pl. venni, hogy mennyibe kerülnek az egyes tranzakciók, mibe kerül a számlanyitás, milyen fejlett a bank e-bankja stb.) Ha megvan a megfelelő bank, érdemes megnézni a honlapját az interneten, mert előfordulhat, hogy e-mail, vagy postázás útján is nyithatunk folyószámlát. Ez esetben meg kell keresni a honlapon az ehhez szükséges formanyomtatványt, kitölteni és postázni, vagy e-mailben elküldeni. Ha erre a választott banknál nincs lehetőség, be kell menni a legközelebbi fiókjukba és ott elindítani a folyamatot.

Utóbbi esetben a bank alkalmazottai adnak tájékoztatást a lehetőségekről, segítenek a formanyomtatványok kitöltésében, majd elmondják, hogy körülbelül mikor kapjuk meg postai úton a bankkártyát, a hozzá tartozó pinkódot és az ún. ITAN listát, mely az online tranzakciókhoz szükséges, személyre szabott kódlista. Amennyiben nem személyesen, hanem postai úton, vagy e-mailben nyitunk bankszámlát, visszajelzést is e módon kapunk. A bank ez esetben is kipostázza a bankkártyát és a pinkódot. A használathoz a legtöbb kártyát egy automatánál a számlaegyenleg legkérdezésével kell aktiválni.

Baden-Württembergben a legkiterjedtebb fiók- és pénzfeltevőautomata-hálózata a BW-Banknak van (más tartományokban a Sparkasse-nak megfelelő bankhálózat). A sok fiókkal rendelkező bankok helyett, ha főként online szeretnénk intézni minden ügyet, választhatunk kevés fiókkal rendelkező ún. direktbankot is, amelyeknél jóval olcsóbbak/ingyenesek a számlavezetési díjak és a tranzakciós költségek, személyes ügyintézésre viszont alig van mód.

2.1.7 Egészségügyi igazolás

Bescheinigung des Gesundheitsamtes nach § 43 Abs. 1 Nr. 1 Infektionsschutzgesetz (Egészségügyi kiskönyv)

Erre elsősorban azoknak van szüksége, akik a vendéglátásban helyezkednek el, illetve közvetetten, vagy közvetlenül élelmiszerrel dolgoznak. Ezt az igazolást a területi/körzeti **egészségügyi irodáknál (Gesundheitsamt)** lehet beszerezni. Azt, hogy melyik település irodájába, milyen címre kell mennünk, megkérdezhetjük a munkaadótól, de segít az internet is, a következő weboldalon a németországi egészségügyi irodák listáját találjuk: <http://www.gesundheitsaemter-deutschland.de/> Ha már kiderült melyik körzeti irodába kell mennünk, ennek internetes honlapján megadott telefonszámon időpontot kell kérni a vizsgálatra. A telefonbeszélgetés során, vagy a honlapról is kiderül, hogy mennyi a vizsgálat és az igazolás kiállításának díja, ezt az összeget készpénzben érdemes magunkkal vinnünk a megbeszélt időpontban. Az igazoláshoz egy kétlépéses folyamattal juthatunk. Először ki kell tölteni egy kérdőívet egészségi állapotunkról, korábbi betegségeinkről, a családjában öröklődő, ill. meglévő betegségekről. Ezt a kérdőívet egy orvos átnézi, bizonyos részleteire rákérdez, majd megvizsgálja az ügyfél kézfejét és alkarját, fertőző bőrbetegségek kiszűrése végett. Ezt követően, második lépésként a többi ügyféllel együtt meg kell hallgatni egy félórás prezentációt arról, hogy mire kell figyelnie az élelmiszerrel dolgozóknak. Ezután mindenki kézhez kapja az igazolását, melyet érdemes lefénymásolni (a munkaadónak csak a fénymásolatot adni) és az eredeti példányát biztos helyen őrizni. Az igazolás életfogytig érvényes, nem kell megújítani.

2.1.8 Lakáskeresés, lakásbérlés

Németországban teljesen elfogadott a hosszútávú lakásbérlés, sokan egy életen át bérelt lakásban laknak, nem feltétlenül törekszenek saját ingatlan vásárlásra. Ez Magyarországon másképp van. Ennek a fő oka, hogy Németországban **a bérlők jogai erősek**, amennyiben valaki rendesen fizet stb., nem mondhatják fel a bérleti szerződést, csak nagyon indokolt esetben, pl. saját használat bejelentése (tehát ha az ingatlan tulajdonosa bizonyítani tudja hogy hamarosan neki vagy pl. egy családtagjának szüksége lesz az ingatlanra, de ez ritka).

2.1.8.1 Lakáskeresés

A legnépszerűbb lakáskereső **internetes oldalakat** ajánljuk:

www.immobilienscout24.de

www.immonet.de

www.immowelt.de

Illetve a **helyi ingyenes újságokban**, vagy szintén **helyi napi- és hetilapokban** is találunk hirdetéseket.

Stuttgartban, de néhány kisebb településen is a környéken lakáshiány van, ami azt jelenti, hogy nem könnyű – különösen jó áron – lakáshoz jutni. A jó áru, kedvező fekvésű lakásokra sok a jelentkező, akik közül a tulajdonos vagy az ingatlanügynök személyes adatok és szimpátia alapján dönt.

A lakásokat ha a tulajdonos hirdeti meg közvetlenül, akkor nem kell jutalékot fizetni. Sok esetben viszont **ingatlanközvetítő (Immobilienmakler)** hirdeti meg a lakást, akinek ez esetben a bérlő fizet **jutalékot (Maklerprovision)**, természetesen csak akkor ha aláírásra került a bérleti szerződés. A szokásos jutalék a havi nettó bérleti díj (Kaltmiete, azaz KM) 2,38-szorosa. A fizetett jutalék összege leírható az adóalapból.

Eleve jutalék nélkül (provisionsfrei) hirdetett lakások: <http://www.null-provision.de/>A fenti lakáskereső oldalakon is megadhatjuk hogy **jutalék nélkül keresünk (provisionsfrei)**.

Ha a hirdetés alapján érdekel minket egy lakás, akkor az első lépés a kapcsolat felvétele telefonon vagy e-mailben a hirdetővel és egy megtekintési időpont megbeszélése. Előfordulhat hogy nem mi leszünk az egyetlenek a lakás megtekintésekor, gyakoriak a csoportos megtekintések. Bevett szokás, hogy az érdeklődőnek ki kell töltenie egy adatlapot a személyes adataival. A legfontosabb kiválasztási kritérium a foglalkozás és a jövedelem, valamint kiköthetik hogy hány személynek adják ki a lakást, megengedik-e a dohányzást illetve a háziállat tartását. A jövedelem természetesen magánügy, amihez a bérbeadónak valójában semmi köze, ezért ezt javasolt úgy megadni, hogy „több, mint X EUR“, amiből kiderül hogy a bérleti díjat ki tudja fizetni az illető.

A lakásokat általában bútorozatlanul és lámpák nélkül adják ki, egyetlen kivétel a konyhabútor és -gépek. Elsőre érdekesebb berendezett konyhával rendelkező lakást választani.

2.1.8.2 Lakásbérlettel kapcsolatos tudnivalók

BÉRLETI DÍJ

A bérleti díj Németországban több részből áll:

Nettó bérleti díj (Kaltmiete, röviden KM): csak a bérlet jogának díja

Mellékköltségek („rezi“, Nebenkosten): általában tartalmazza a következőket:

- fűtés előleg (évente tényleges fogyasztás alapján utólag kerül elszámolásra, előfordulhat hogy visszakapunk pénzt illetve rá kell fizetnünk)
- szemétdíj
- garázs vagy lakáshoz tartozó parkoló bérleti díja
- vízdíj
- házmesterszolgálat költsége (ha van - ha nincs házmesterszolgálat, akkor a lakók általában heti váltásban takarítják a lépcsőházat, havat, teszik ki a kukákat stb., ez az úgynevezett „Kehrwoche“)
- ház biztosításának az adott lakásra eső arányos díja
- konyha: amennyiben konyhabútorral együtt vesszük ki a lakást, előfordulhat hogy a konyháért felszámolnak plusz havi díjat különösen ha az viszonylag új

Bruttó bérleti díj (Warmmiete, röviden WM): nettó bérleti díj plusz mellékköltségek

A bruttó bérleti díj az az összeg amit havonta előre át kell utalnunk, a tulajdonos kikötheti hogy a hónap melyik napjáig kell beérkeznie az összegnek.

Ha sikerült lakást találnunk, akkor egy megbeszélés időpontban megtörténik a bérleti szerződés aláírása és a lakás átadása.

KAUCIÓ

A bérleti szerződés aláírásával egyidejűleg fizetendő a kaució összege, ami általában **2-3 havi nettó bérleti díj**. A tulajdonos kérheti a kauciót készpénzben vagy átutalással is. A tulajdonos köteles a kauciót egy elkülönített bankszámlán tartani és a bérleti jogviszony megszűnésekor kamatokkal együtt visszafizetni. Ha minden rendben volt, nem történt

károkozás a lakásban ami a bérlőt terheli, akkor a kaució nagy részét kiköltözéskor fizeti vissza a bérbeadó. Egy kisebb részt vissza szoktak tartani a mellékköltségek és a közüzemi elszámolások megérkezéséig.

LAKÁS ÁTVÉTELE

A lakás átvételekor tüzetesen át kell nézni a lakást és az összes kapcsolódó helyiséget a tulajdonossal együtt, és erősen javasolt minden apró részletet egy **Átadás-átvételi jegyzőkönyvben (Wohnungsübergabeprotokoll)** írásban rögzíteni, amit mindkét fél aláír. Pl. hibák a parkettán, repedés a falon, törött csempe stb. rögzítésre kerül. A mérők leolvasása és az értékek rögzítése is a jegyzőkönyvbe kerül. Ez a bérlőt védi, mert az itt leírt hibákat kiköltözéskor a tulajdonos nem kérheti számon.

Ekkor átadásra kerülnek a kulcsok is. A tulajdonos is megtarthat egy kulcscsomót, de ezt jeleznie kell a bérlő felé és természetesen csak vészhelyzet esetén léphet be azzal a lakásba. A tulajdonos a bérlő tudta nélkül nem léphet a lakásba.

2.1.8.2.1 Bérleti szerződés

A bérleti szerződésben rögzítésre kerül a bérleti díj (nettó és a mellékköltségek tételesen felsorolva), a szerződés kezdetének dátuma, a kaució összege. Lehetőleg határozatlan idejű bérleti szerződést érdemes kötni, az a kedvezőbb a bérlő számára. Bútorozott lakások esetében gyakoribb, hogy fix időtartamra köti a tulajdonos a bérleti szerződést (pl. 1 év).

Minden olyan dologban, amiről a bérleti szerződés külön nem rendelkezik, a hatályos német bérleti jogszabályok a döntőek.

Előfordulhat ún, **lépcsős bérleti díj emelkedés (Staffelmiete)** kikötése, ami azt jelenti hogy rögzítésre kerül hogy a következő években évente hány %-kal emelkedik a bérleti díj. Ha nincs kikötve ilyen, akkor a későbbiekben a tulajdonos csak bizonyos jelentős felújítások esetén (amit ő végez) emelheti a bérleti díjat.

Háromféle módon szokás megállapodni a be- és kiköltözésnél esedékes **festési és kisebb felújítási munkákkal (Schönheitsreparaturen)** kapcsolatban:

1. Verzió: a bérlő olyan állapotban veszi át a lakást ahogy van, és maga fest, renovál (pl. szőnyegpadló csere stb). Ezek a bérlő által végzett felújítások nem érinthetik a lakás fix tartozékait. Ekkor kiköltözéskor nem kell felújítania.
2. Verzió: a tulajdonos hozza a lakást olyan állapotúra, hogy beköltözhető legyen (egy tisztasági festés minimum elvárható, ha az régebben történt mint 2-3 év), ekkor a bérlőnek kiköltözéskor ezt az állapotot vissza kell állítania. Jó állapotú lakások esetén ez általában csak a takarítást, festést jelenti.
3. Verzió: kikötik, hogy mely munkálatokat hány évente kell elvégeznie a bérlőnek. Pl. ha az szerepel a szerződésben hogy 5 évente kell tisztasági festést csinálni, akkor ha a bérlő 3 év után kiköltözik, akkor vagy fest, vagy a festés költségének a 3 évre eső részét (ez esetben 3/5-ét) kérheti tőle a bérbeadó.

A tulajdonos felel a lakáshoz tartozó berendezések megfelelő működéséért (nyílászárók állapota, fűtés működése stb.). Bármilyen elromlik, értesíteni kell a tulajdonost írásban akinek ezt kötelessége megjavíttatnia. Ha ezt elmulasztaná vagy elhúzódik és a lakás lakhatási értéke csökken (pl. nem működik a fűtés), a bérlő csökkentheti a havi bérleti díjat amíg a hiba el nem jár (Mietminderung). Ennek azonban vannak bizonyos jogi feltételei amikre ügyelni kell.

Közüzemi díjak (gáz-, áram-, víz- és szemétdíj)

Azok a közüzemi díjak, amik esetében a **bérlő a saját nevére kell kössön szolgáltatási szerződést** a közművekkel, nem részei a mellékköltségeknek. Leggyakrabban az **áram** ilyen, de egyedi fűtés esetén lehet gáz is, ritkábban víz- csatorna és szemétdíj is (utóbbi az adott település hulladékgazdálkodási rendszerétől függ).

Az áram és a gáz esetében Baden-Württembergben szinte mindenhol az EnBw az alapszolgáltató, velük kell szerződést kötni. A szerződés indítás történhet online is vagy valamelyik ügyfékszolgáltatón. A bérbeadó tud ebben segíteni, hogy hova kell fordulni.

Németországban **szelektív hulladékgyűjtés** van, ami azt jelenti, hogy külön kell gyűjteni a következő hulladékfajtákat:

- papír (csomagolások, nem szennyezett papírhulladék)
- fém- és műanyag csomagolások („der Grüne Punkt“ jellel ellátott csomagolóanyagok): ezeket általában egy speciális sárga színű szemeteszsákban (gelber Sack) kell gyűjteni aminek külön elviteli időpontja van
- háztartási maradék szemét (Restmüll): sok házban még ezt is kettéválasztják, a komposztálható háztartási hulladékot is külön gyűjtik (Biomüll)
- vágott zöld hulladék (Grüngut): időszakosan felmerülő nagyobb mennyiségű zöld hulladék, végtől növényi részek, ágak, lenyírt fű stb) – ez csak kertés házak esetében fontos, ezt vagy el kell vinni egy megadott helyre, vagy van egy fix begyűjtési időpont
- háztartási lom (Sperrmüll): nagyobb méretű dolgok pl. rossz bútorok stb: évente 2-3 alkalommal van gyűjtés, településenként változó
- speciális szemét, pl. elektromos hulladék: ezeket általában el kell vinnünk az adott település szeméttelképére (Wertstoffhof) ahol átveszik ezeket.

A lakcímbjelentéskor kapunk erről tájékoztató anyagot, hogy az adott településen ez pontosan hogyan működik illetve megkapjuk az éves szemételevitelti naptárat is, ha van (**Abfallkalender**)

2.1.8.2.2 GEZ (közszolgálati tv és rádió díja)

A lakcímbjelentéssel egyidejűleg, amennyiben rendelkezünk TV-vel, rádióval (autórádió is számít) vagy számítógéppel, fizetni kell egy **közszolgálati adót (GEZ)**. Az nem számít, hogy nézzük-e, hallgatjuk-e a német közszolgálati adókat. Viszont mivel nehezen ellenőrizhető ezeknek a készülékeknek a birtoklása, sokan megkerülik a fizetést. Ha egy háztartás ezt nem fizeti meg, felbukkanhatnak ún. GEZ-ellenőrök. Nem vagyunk kötelesek beengedni őket a lakásba, de kérdéseket tehetnek fel pl. a tv-nézési szokásainkról hogy megállapítsák hogy fizetnünk kell-e.

Mivel nehezen behajtható, ellenőrizhető adófajtáról van szó, ezért sok német állampolgár is megkerüli a fizetést, de ez nem javasolható, a több éves tartozás felhalmozását elkerülendő.

2.1.8.2.3 Telefon, internet, TV előfizetések

Ezek általában szintén nincsenek benne a lakás mellékköltségeiben, hiszen a lakás tulajdonosa nem kötelezhet minket egy fix szolgáltató választására. Ezeket a szerződéseket

saját nevükre kell megkötni. Tájékozódjunk hogy az adott lakhelyen mely szolgáltatók elérhetőek. Az egyik legismertebb a régióban a KabelBW.

Parabola-antenna (Satellitenschüssel) használata esetén nem feltétlenül kell tv-előfizetést kötni. Saját parabola-antennát azonban csak a tulajdonos engedélyével szerelhetünk fel a ház homlokzatára, és van ahol ez nem megengedett.

Németországba érkezéskor az ügyintézés, helyi kapcsolattartás megkönnyítésére mindenképpen érdemes először egy **feltöltőkártyás (prepaid) mobiltelefon-SIM kártya** vásárlása, esetleg egy olcsó készülékkel együtt (ha a magyar telefonunk nem kártyafüggetlen, nem tudjuk használni a német SIM kártyával), már 8-9 cent/perctől beszélhetünk, ami jóval olcsóbb mint a magyar mobil használata. Előfizetéses mobilszerződést csak később javasoljuk kötni, akkor is ha nagyon csábító ajánlatok vannak.

2.1.9 Munkavállalással kapcsolatos tudnivalók

2011. május 1-jétől megnyílt a német munkaerőpiac a magyar állampolgárok - valamint a 2004-ben csatlakozott további hét tagország állampolgárai - számára. Ettől az időponttól kezdve munkavállalási engedélyre, és más előzetes engedélyezési eljárásra nincs szükség a Németországban történő munkavállaláshoz.

Továbbra is szükséges azonban a Németországban történő tartózkodáshoz, illetve a munkavállaláshoz szükséges hivatalos dokumentumok és igazolások kiváltása. Ezenkívül a munkáltatók kérésére igazolni kell az állás betöltéséhez szükséges képesítés és végzettség meglétét is (ahogyan Magyarországon is). A megszerzett képesítések és diplomák elismertetésével kapcsolatban a szövetségi [Gazdasági és Technológiai Minisztériumhoz](#) kell fordulni.

További információ a [német munkaügyi hivatal](#) (Bundesagentur für Arbeit) honlapján, az [EURES - Európai Foglalkoztatási Szolgálat adatbázisában](#) valamint az [ITD Hungary Zrt.](#) összefoglalójában olvasható.

Minimálbér

Törvény által garantált minimálbér jelenleg **nincs** Németországban, azonban **egyes ágazatokban** (pl. nyers építőipar, villanyszerelés, épülettakarítás stb.) a német jogszabályok kötelező minimális órabért állapíthatnak meg.

A munkáltatók rendszerint a munkáltatói és munkavállalói szervezetek által közösen megállapított bértarifa-szerződések szerinti foglalkoztatási feltételeket (órabér, pótlékok, szabadnapok száma, egyéb juttatások) kötelesek alkalmazni. Abban az esetben, ha a munkáltató nem köteles a bértarifa-szerződések előírásait alkalmazni, a munkavégzés helyén és ágazatában átlagosan fizetett órabérek alapján kell megállapítani az órabért: ennél legfeljebb csak 30 százalékkal kaphat kevesebbet a munkavállaló.

A németországi munkabéerekről (kötelező minimális órabér, átlagfizetés ágazatok és terület szerint) részletes információ olvasható az Építési Vállalkozók Országos Szakszövetsége (ÉVOSZ) tájékoztató [kiadványában](#).

Munkakeresésre az alábbi magyar nyelvű EU-s honlap is alkalmas:
<http://ec.europa.eu/eures/home.jsp?lang=hu>

2.2 Kevésbé sürgős ügyek, tudnivalók

2.2.1 Vezetői engedély átíratás

Németországban magyar érvényes B kategóriás jogosítvánnyal bárki vezethet személyautót. Más kategóriák esetén adódhatnak eltérések, a **vezetői engedély hivatal (Führerscheinstelle)** ad tájékoztatást.

Tartós német tartózkodás esetén azonban érdemes kiváltani a német vezetői engedélyt a fenti hivatalnál (a magyar vezetői engedély és egy igénylőlap, biometrikus igazolványkép, személyi vagy útlevél illetve a lakcímbejelentőlap szükséges hozzá), mivel ennek a magyarral ellentétben nincsen lejárata.

2.2.2 Autó átíratás, autóvásárlás, közlekedés

2.2.2.1 Magyar rendszámú autó átíratása

Tartós Németországi tartózkodás esetén a lakcímbejelentéstől számított hat hónapon belül át kell íratni a személygépkocsi rendszámát németre.

Ehhez szükség van:

- ✦ az eredeti adásvételi szerződés vagy számla
- ✦ egy úgynevezett CoC-igazolás (károsanyag-kibocsátás)
- ✦ az autó bemutatása ellenőrzésre
- ✦ magyar forgalmi és rendszám
- ✦ érvényes műszaki vizsga
- ✦ beszedési megbízás a gépjárműadó összegének megfizetéséhez
- ✦ útlevél
- ✦ lakcímbejelentőlap
- ✦ előzetes biztosítási szám (eVB-Nummer)

2.2.2.2 Autóvásárlás Németországban

Tartós áttelepülés esetén, ha szükségünk van autóra, a magas átíratási költségek miatt sokszor érdemesebb a magyar autót eladni és itt másikat vásárolni.

A következő oldalon található megbízható használt autókat:

<http://www.autoscout24.de>

Amire mindenképpen oda kell figyelni:

- kereskedőtől venni kevésbé rizikós mint magánszemélytől
- az autón **friss műszaki vizsga** legyen (**TÜV**). A német forgalomban a következő esedékes műszaki vizsga dátuma szerepel (nächste HU/AU = Hauptuntersuchung/Abgasuntersuchung)
- az üzlet megkötése után elindítható az átíratási eljárás, amihez először is egy **előzetes biztosítási számra (eVB-Nummer)** van szükség.

Költözéskor az autó forgalmijában is módosítani kell a címet.

Németországi **személygépkocsi felelősségbiztosításhoz (KFZ-Haftpflichtversicherung)**, ha volt korábban Magyarországon autónk és arra kötelező biztosításunk., érdemes kikérni a magyar biztosítótól a balesetmentességi igazolást. Ekkor kedvezőbb biztosítási besorolást kaphatunk, ami olcsóbbá teszi a biztosítást.

2.2.2.3 Közlekedéssel kapcsolatos tudnivalók

Környezetvédelmi zónák:

Az Európai Unió Tanácsa 199/30/EK irányelvének végrehajtása keretében Németországban egyes nagyvárosokban **behajtási tilalmat rendeltek el** azon gépjárművekkel szemben, amelyek **nem rendelkeznek** a rendelet szerinti **finompor-határérték betartását igazoló matricával**. A behajtási tilalom ezen városok meghatározott területére, általában a szélesebb értelemben vett belvárosra terjed ki.

A behajtási tilalom jelenleg az alábbi városokban van érvényben (2009. január): Berlin, Köln, Hannover, Ilsfeld, **Leonberg, Ludwigsburg, Mannheim, Schwäbisch-Gmünd, Stuttgart, Tübingen**, Bochum, München, Augsburg, Dortmund, Düsseldorf, Essen, Mühlacker, **Pforzheim**, Regensburg, **Reutlingen**, Nürnberg, **Herrenberg**.

Stuttgartba jelenleg már csak a ZÖLD színű matriciával rendelkező gépjárművel lehet behajtani.

A Berlini Magyar Nagykövetség tájékoztatása szerint **a rendelkezés vonatkozik a Németországba utazó, a fenti zónákba behajtani szándékozó külföldi turistákra is**.

A matricával nem rendelkező gépjármű-vezetők a német jogszabály értelmében 40 eurós bírsággal és 1 büntetőponttal sújthatók.

A matrica (ami a finompor-kibocsátás alapján lehet zöld, sárga vagy piros) igényelhető a helyi gépjármű-hivatalnál (KFZ-Zulassungsstelle) vagy a nagyobb szervizeknél (pl. ATU).

A matrica megigényelhető még a Németországba való kiutazás előtt is online, magyar nyelven innen:

<https://umwelt-plakette.de/>

Németországon belül is lehet interneten igényelni, innen:

<http://www.dekra.de/environmentalzones>

2.2.3 Ajánlott biztosítások

Németországban sokkal több biztosítást kötnek az emberek mint más országokban, szeretnek mindent túl- és bebiztosítani. Szinte mindenre köthetünk biztosítást, a Magyarországon ismert és elterjedt biztosításfajták (pl. életbiztosítás) itt is megtalálhatóak. Ezek közül most kettőt emelnénk ki.

Tartósan itt élők esetén kétfajta alapvető biztosítás javasolható, a **személyi felelősségbiztosítás (Privathaftpflichtversicherung)** és a **háztartási ingóságok biztosítása (Hausratversicherung)**.

A számunkra legkedvezőbb biztosítás és biztosító kiválasztásához összehasonlító portálokon kaphatunk segítséget, pl. <http://www.check24.de>

2.2.3.1 Személyi felelősségbiztosítás (Privathaftpflichtversicherung)

Ezzel az olyan károkat lehet bebiztosítani, amit mi okozunk nem szándékosan másoknak, mint magánszemélyek. Pl. vendégségben leeejtünk egy értékes tárgyat, vagy az utcán véletlenül fellökünk valakit, aki megsérül. Ha mi vagyunk a károsultak, másoktól is elvárhatjuk hogy az ő biztosítójuk megtérítse nekünk a kárt.

Az autóval vagy a munka közben történő káreseményekre az autó felelősségbiztosítása vagy a munkáltató biztosítása vonatkozik.

2.2.3.2 Háztartási ingóságok biztosítása (Hausratversicherung)

Ez Magyarországon is ismert, már havi néhány eurótól köthetünk ilyen biztosítást. Amint találunk lakást, javasolható a megkötése.

2.2.4 Gyerekekkel kapcsolatos intéznivalók

2.2.4.1 Családi támogatások

A szülés előtti, illetve a szülés utáni családi ellátásoknak alapvetően két fajtája létezik: alanyi jogon járó, illetve biztosítási jogviszonytól függő pénzbeli ellátások.

Az alanyi jogon járó juttatások biztosítási jogviszonytól függetlenül mindenkit megilletnek. A biztosítási jogviszonyhoz kötött pénzbeli ellátások ezzel szemben csak akkor igényelhetők, ha az igénylő a terhesség kezdetekor munkaviszonyban állt.

2.2.4.1.1 Családi pótlék (Kindergeld)

Ha a családi pótlék nem a munkaadón keresztül kifizetésre, akkor a területi illetékes Családügyi Hivatalnál (Familienkasse) kell megigényelni. A Familienkasse-k a helyi munkaügyi hivatalhoz (Agentur für Arbeit) tartoznak, ennek a honlapján találjuk az elérhetőséget és a letölthető igénylőnyomtatványt is. Ebben a nyomtatványban le van írva, hogy milyen iratokat kell csatolni: lakcímbeljelentőlap, igénylő (anya vagy apa) útlevélmásolata, gyerekek születési anyakönyvi kivonata hiteles fordításának másolata, Freizügigkeitsbescheinigung. Kellhet egy igazolás, hogy az igénylő nem kap máshonnan családi pótlékot. Ennek a határozatnak, vagy igazolásnak az iratszámát kell csak beírni (vagyis nem kell fordítás róla)!

A lakcím bejelentésétől számítva jár a családi pótlék, ha valamiért elhúzódná az ügyintézés, akkor visszamenőleg is kifizetik ezt a pénzt.

A családi pótlékre a Németországban lakóhellyel rendelkező szülők jogosultak. A pótlék a gyermek 18. életévének betöltéséig, közép- és felsőoktatási tanulmányok folytatása esetén max. 25 éves korig, munkanélküli gyermek után 21 éves korig jár. Amennyiben a 18 évesnél idősebb gyermek saját jövedelme éves szinten meghaladja a 8004 eurót, a szülők nem jogosultak családi pótlékre.

A családi pótlék összege (2010):

- egy és két gyermek esetén gyermekenként: havi 184 euró,
- harmadik gyermekre: havi 190 euró,
- a negyedik, illetve minden további gyermekekre: havi 215 euró.

Kiegészítő pótlék (Kinderzuschlag)

A kiegészítő pótlékot a családi pótlék mellett folyósítják olyan alacsony jövedelmű családoknak, ahol kiskorú, illetve 25 év alatti, nem házas gyermek él.

Minden a háztartásban élő 25 év alatti, nem házas gyermekre havonta legfeljebb 140 euró kiegészítő pótlék igényelhető, amelyet a családi pótlékkal egyidejűleg folyósítanak.

A pótlékot szintén a területileg illetékes Familienkassenél lehet igényelni.

2.2.4.1.2 Anyasági segély, szülőpénz (Mutterschaftsgeld, Elterngeld)

Anyasági biztosítás

Jogosult rá minden németországi munkaviszonnyal rendelkező nő, beleértve a részmunkaidőben foglalkoztatottakat is. Nem jogosultak a háztartásbeliek, egyéni

vállalkozók, jogi személyek vagy társaságok tagjai, vezetői, továbbá diákok, illetve előírt gyakorlatukat töltők.

A biztosítás fontos eleme, hogy kiköti: várandós és szoptató anyát nem szabad éjszakai műszakban (este 8 és reggel 6 óra között), vasárnap és munkaszüneti napokon

foglalkoztatni, valamint túlórákra kötelezni. A munkaidő vagy a munkakör megváltozása nem lehet hatással az anya fizetésére.

A terhességet ezért ajánlatos az első 12 hét lejárta után bejelenteni a munkáltatónak, ekkor ugyanis felmondási védelem is életbe lép.

Az anyasági biztosításban "részesülő" nők jogosultak ingyenes orvosi ellátásra, kórházi kezelésre, otthoni ápolásra és az ún. anyasági segélyre.

Anyasági segély (Mutterschaftsgeld)

Németországban a terhesség ideje alatt úgynevezett anyasági segély igényelhető, amely biztosítási jogviszonyhoz kötött ellátás. Az ellátást a legtöbb esetben a szülés előtti hat hétre és az utána következő nyolc hétre folyósítják.

Az ellátás összegét azon németországi munkaviszonnyal rendelkező nők esetében, akik jogosultak az anyasági biztosításra és állami betegbiztosítással rendelkeznek, az édesanya bére vagy fizetése alapján állapítják meg. Ebből napi 13 eurót a betegbiztosító fizet, az ezen felüli részt a munkáltató pótolja ki erre az időszakra.

Azoknak, akik nem fizetnek betegbiztosítást, ám mégis az állami betegbiztosítási rendszer tagjai (pld. Tanulók vagy háztartásbeliek) vagy a munkaviszonyuk a terhesség ideje alatt szűnt meg, napi 13 eurót folyósít az állami egészségbiztosító.

Az állami betegbiztosítónál családi alapon biztosított, részmunkaidőben foglalkoztatottak az állami egészségbiztosítótól egy összegben 210 euróra jogosultak.

Magán betegbiztosítással vagy betegbiztosítással nem rendelkezőknek szintén egy összegben 210 eurót utal ki az állami egészségbiztosító. Ezt a munkáltató hozzájárulása egészíti ki.

A fenti szabályok csak az anyasági biztosítás hatálya alá tartozókra vonatkoznak. Tehát például magán betegbiztosítást fizető egyéni vállalkozó nő nem jogosult anyasági segélyre, költségeit magán-betegbiztosításából kell fedeznie.

Szülői támogatás (Elterngeld)

Az a szülő jogosult rá, aki németországi lakóhellyel, illetve tartózkodási hellyel rendelkezik, vele egy háztartásban élő gyermekét saját maga neveli, és legfeljebb heti 30 órában, részmunkaidőben foglalkoztatott. A juttatást egy szülő **minimum 2, maximum 12 hónapig** veheti igénybe (A két szülő összesen 14 hónapra jogosult, ezt tetszőlegesen megoszthatják). A szülői támogatás maximum a gyermek 14 hónapos koráig vehető igénybe. A 14 hónapra járó összeg kifizetését lehet hosszabb időszakra elosztva (28 hónap) is kérni, ekkor havonta feleannyi összeget fizetnek ki.

A **juttatás összege** a szülési hónap előtti tizenkét naptári hónap munkavégzésből származó átlagkeresetének 67 százaléka, minimum 300, maximum 1800 euró havonta (munkanélküliek a minimum szülői támogatást (300 euró) kapják).

A szülői támogatás anyasági támogatással párhuzamosan történő igénybevétele esetén, az anya a szülői támogatás anyasági támogatással csökkentett összegét kapja.

Az ellátást írásban kell igényelni, Baden-Württembergben az L-Banknál. Itt található bővebb információ és az igénylés menete:

<http://www.l->

bank.de/lbank/inhalt/nav/privatpersonen/elterngeldunderziehungsgeld/elterngeld.xml?ceid=100383

2.2.4.1.3 Egyéb családi támogatások

Tartományi szülői támogatás (Landeseltern geld)

Baden-Württembergben a szülői támogatás kifutása után, rászorultsági alapon (alacsony jövedelem esetén) lehet igényelni a tartományi szülői támogatást (Landeseltern geld), de már csak a 30.09.2012 előtt született gyerekekre. Ezt szintén az L-Banknál lehet igényelni.

A támogatás összege gyerekenként maximum havi 205 EUR, a harmadik gyermektől havi 240 EUR, ami a jövedelem növekedésével arányosan csökken.

A maximum összeg pl. egy egy gyerekes házaspár esetében akkor jár, ha a jövedelmük nem több mint havi 1.380 EUR. Ugyanennél a példánál maradva, 1.562 EUR havi jövedelem felett már nem jár ez a támogatás, és addig pedig lépcsőzetesen csökken.

Több gyerek esetén a jövedelemhatárok magasabbak. Bővebb információ, igénylés:

<http://www.l-bank.de/lbank/inhalt/nav/privatpersonen/eltern geld und erziehungsgeld/landeserziehungsgeld.xml?ceid=100385>

Ikrek esetében további speciális támogatások léteznek.

FamilienCard, BonusCard (csak Stuttgart)

Az alábbi információk csak Stuttgartra vonatkoznak. Más települések esetén a helyi önkormányzat illetve okmányiroda ad tájékoztatást a helyi szociális és oktatási támogatásokról. Érdemes érdeklődni, mert jelentős kedvezményekhez juthatunk.

16 éves korig (egészen a betöltött 17. életévig) jár minden stuttgarti (ide bejelentett) gyerekek, ahol a család összejövedelme nem éri el az évi bruttó 60.000 EUR-t. Négy és több gyerek esetén automatikusan jár magasabb jövedelem esetén is. Évente kell újonnan igényelni.

Ezzel a kártyával rengeteg kedvezmény vehető igénybe, elsősorban kulturális, oktatási intézményekbe, programokra, pl. zeneiskola, szünidei táborok stb. Mindenképpen megéri igényelni, ha a gyerek jogosult rá, sokat spórolhatunk vele, sok előnye van. Bővebb információ:

<http://www.stuttgart.de/familiencard>

A **BonusCard** automatikusan mindenkinek jár, 6 éves kor felett, aki (illetve a szülők) tartós munkanélküli és munkanélküli segélyt kap (ALG II, ismertebb nevén Hartz-IV), vagy a jövedelme alacsony pl. egyedülálló gyermektelen személy esetében havi bruttó 1.050 EUR alatti).

Ezzel a kártyával rengeteg kedvezmény vehető igénybe, olcsóbb tömegközlekedés, kulturális programok, óvodai díjmentesség stb.

Bővebb információ:

<http://www.stuttgart.de/bonuscard>

2.2.4.2 Oktatási Intézmények

Az iskola előtti időszak nem tartozik a német oktatási rendszerbe, azt az ifjúsági-szociális segélynyújtás körébe sorolják. Ezért az óvodákat önkéntes jóléti szervezetek vagy a helyi önkormányzatok működtetik.

Németországban az alkotmány 7. paragrafusa értelmében a teljes oktatási rendszer állami felügyelet alatt áll. A szövetségi struktúra szerint azonban az oktatás a tartományok hatáskörébe tartozik, így a szövetség viszonylag kevés feladatot vállal magára. A tartományok hatáskörébe tartozik például a tanterv, az iskolaév meghatározása, a tanárok fizetésének meghatározása, a vizsgák, illetve a követelményrendszer kidolgozása.

Tartománytól és állampolgárságától függetlenül minden hatodik életévét betöltött gyermek tankötelessé válik. A kötelező iskolai oktatás - tartománytól függően 10-12 évig - a 6. életévtől, a gyermek 18. életévéig tart. Az iskolakötelezettség teljesítéséhez a diákok 9 (néhol 10) évig nappali tagozaton tanulnak, majd (eredménytől függően) további tanulmányok, vagy részidős szakmai képzés következik.

Az iskolaév a nyári szünet után kezdődik, de pontos kezdete az adott tartománytól függ. A nyári szünet 6 hetes, az összes többi ünnepre (húsvét, pünkösd, őszi és téli szünet) hét hét áll rendelkezésre.

Németországban az oktatás ingyenes, és az iskolai tankönyvekhez is ingyen juthatnak a tanulók. Esetenként a szülőknek is hozzá kell járulniuk az iskolai tankönyvek árához, de ez alól az iskola szociális helyzetre való tekintettel mentesítheti a tanulót. Ingyenes iskolabuszt biztosítanak azoknak a tanulóknak, akik messze laknak az iskolától.

A jelenlegi kötelező oktatás iskola előtti, általános iskolai és középiskolai részre oszlik. A vallási oktatás része a tantervnek, kivéve a nem felekezeti iskolákat. A tanulók 14 éves koráig a szülők döntenek, 14 éves koruk után a gyerekek dönthetnek ebben a kérdésben. Az iskolák mindenhol - néhány vallási felekezet kivételével - koedukált rendszerűek.

2.2.4.2.1 Bölcsőde, családi napközi

0 és 3 éves kor közötti gyermekek részére léteznek **bölcsődék (KiTa azaz Kindertageseinrichtung für Kleinkinder, másnéven Kinderkrippe)**. Jelenleg kb. A stuttgarti régióban minden negyedik kisgyereknek jut hely bölcsődében, egy új törvény értelmében viszont 2013 augusztus 1-től minden 1 és 3 év közötti gyereknek jár bölcsődei hely. Amennyiben nem kapnak, vagy nem veszik igénybe, úgy az állam fizet egy havi támogatást (**Betreuungsgeld**), aminek az összege előre láthatólag havi 200 EUR körül lesz. Ezt majd az L-Banktól lehet igényelni, itt lesznek információk amint elindul az igénylés:

<http://www.l-bank.de/lbank/inhalt/nav/privatpersonen/elterngeldundziehungsgeld/betreuungsgeld.xml?cid=117722>

Amennyiben szeretnénk bölcsődei helyet, érdemes minél előbb, legkorábban közvetlenül a gyerek születése után beadnunk a jelentkezést, több intézménybe is. Rászorultsági és egyéb kritériumok alapján osztják ki a helyeket (szülők dolgoznak-e, lakhely, jelentkezés dátuma).

Átlagosan 10 gyerekre két gondozó jut.

Sok óvodában már indult vagy a közeljövőben indulni fog csoport kisebbek részére, lásd tehát az óvodánál leírtakat is.

A bölcsőde mellett a másik lehetőség a **családi napközi (Tagesmutter)**, amit a gyámhivatal által felügyelt személyek működtethetnek. Általában a saját otthonukban történik a gyerekmegőrzés, sokszor a saját gyerekeik mellett.

Stuttgartban itt kapunk bővebb információt róluk és a szabad helyekről:

<http://www.tagesmuetter-stuttgart.de/>

<http://www.caritas-stuttgart.de/67380.html>

2.2.4.2.2 Óvoda

Az **óvoda (Kindergarten, KiTa azaz Kindertagesstätte)** a 3 és 6 év közötti gyerekek iskolai előkészítésének hagyományos formája. Az óvoda nem kötelező. Az óvodák (a szülő

szociális helyzete alapján megállapított) térítés ellenében fogadja a gyermekeket. Tanterv nincs, a német kisgyerekek kb. 7 %-a jár óvodába.

Néhány tartományban iskolai-előkészítő osztályok működnek, melyek kapcsolatban állnak az általános iskolákkal. Feladatuk az óvodás, de még nem iskoláskorú gyermekek iskolai felkészítése, tanterv alapján.

Általában a lakóhelyhez legközelebbi óvodába tartozik a gyerek. Onnan kell kérni bejelentő lapot, vagy nyomtatványt (Anmeldeformular). Törvényileg van szabályozva, hogy 3 éves kortól minden gyereknek jár óvodai hely. Lakóhelytől viszont függhet, hogy talán már 3 éves kor előtt is beveszik a gyereket. Sok óvoda már 2 éves kortól fogad gyerekeket.

Az óvodai díjak különböznek. Függhet a gyerekek számától, meg az intézmény típusától és a család anyagi helyzetétől is (lehet, hogy nem kerül semmibe, de az is lehet, hogy 100 euro körül kell fizetni egy gyerekért).

A nyitvatartás is intézménytől függ, egyre több az egész napos óvoda (délután 5 óráig), de még mindig nagyon elterjedt a félnapos, vagy délután 2-3-ig nyitva tartó óvodai rendszer is. Testvéreket előnyben részesítenek ha egy idősebb gyerek már ugyanabba az óvodába jár.

2.2.4.2.3 Iskola

Itt is a lakóhelyhez legközelebbi iskolába tartozik a gyerek, bár ha a nyelvet kell először megtanulnia, akkor lehet, hogy addig egy olyan iskolába jár, ahol nyelvi felzárkóztató osztály van. A német törvények szerint iskolaköteles minden gyerek, aki szeptember 30-ig betölti a 6. életévét. Ez alól is van kivétel, de ritkán, és minden egyedi elbírálás alá esik.

Beiratni a gyereket szintén egy bejelentő lap alapján lehet (Anmeldeformular), amit az iskola titkárságán (Sekretariat) lehet beszerezni.

Kötelező oktatási intézmények

Az iskolai oktatás 6 éves korban kezdődik. A kötelező iskolai oktatás 10-12 évig tart, az első 9 évben, a gyermekek nappali tagozaton tanulnak, míg az utolsó három évben az oktatás a hétnek csak egy részét veszi igénybe.

- Általános iskola (Grundschule): 6-tól 10 éves korig (4 osztály) - kivéve Berlinben és Brandenburgban, ahol 6 osztály)
- Középiskola alsó tagozata (Sekunder I. - 10-től 15 éves korig, beleértve a tizedik osztályt is 16 éves korban).

Középiskolák:

- Hauptschule: alapvető általános oktatást biztosít a tanulóknak ötödik osztálytól a kilencedik osztályig. A tizedik osztály keretében a tanulók további képesítést szerezhetnek (középiskola felső osztályok, vagy szakiskola=Berufsschule)
- Realschule: a középiskola (Hauptschule) és a klasszikus gimnázium között áll. Szélesebb körű oktatást biztosít a tanulóknak, mint a Hauptschule, és általában az ötödik évtől a tizedik évig tart. A Realschule-ban megszerzett bizonyítvánnyal a diákok szakiskolában tanulhatnak tovább.
- Gymnasium: magasabb fokú középiskolai oktatást biztosít a tanulók számára, és általában az ötödik évtől a tizenharmadik évig terjedő időszakot foglalja magában. A tizenharmadik év végén a tanulók érettségi vizsgát tesznek (Abitur), amely egyetemi jelentkezésre jogosít.
- Gesamtschule: ugyanazokat a tantárgyakat oktatják, mint más középiskolákban, az ötödik évtől a kilencedik vagy a tizedik évig (Berlin 7-10). A Gesamtschule integrálja a három előbbi középiskola pedagógiai és szervezeti tartalmát, egyes tárgyakat azonban a 7. osztálytól kezdve kétféle szinten (magasabb-alacsonyabb) oktatnak, a későbbi orientáció szerint. A Gesamtschule-ból átjárható az összes többi középiskolai forma. Az érettségi vizsga ugyanazokkal a feltételekkel szerezhető meg, mint más hagyományos iskolában.

Valamennyi német tartományban kötelező tantárgyak: német nyelv (irodalom), társadalomtudomány (történelem) és természettudományok valamint vallás és sport. Ezen belül az óraszámot és a tanrendet a tartományi oktatási minisztérium állapítja meg.

Az elmúlt években, néhány tartományban új iskolatípusokat hoztak létre, melyek elnevezése tartományonként változó. Ezek az iskolatípusok a Hauptschule és a Realschule iskolarendszerét ötvözik (pl. Regelschule - Thüringia, Mittelschule - Szászország, Sekundarschule - Sachsen-Anhalt stb.).

Középiskola felső tagozat

A középiskola felső tagozata nem kötelező.

A 16-19 éves diákok a következő oktatási formákat vehetik igénybe:

- Középiskola felső tagozata (általános ismeretek bővítése)
- Szakmai képzést nyújtó kurzusok, melyek gyakorlati képzésben is részesítik a tanulókat, és záróvizsgával végződnek (betanított szakmunkás)
- Szakmai képzés (Szakmunkás bizonyítvány)

Szakmai képzés nappali tagozaton a következő iskolatípusokban folyik

- Berufsfachschule (nappali tagozatos szakmunkásképző iskola)
- Berufsaufbauschule (szakközépiskola)
- Fachoberschule (műszaki középiskola), mely munkajogi szempontból felsőfokú, oktatási szempontból középfokú diplomát ad.
- Berufliches Gymnasium/Fachgymnasium (a gimnáziumnál magasabb képzést biztosító, technikai képesítést nyújtó szakiskola) az itt szerzett bizonyítvány jogosít a felsőfokú tanulmányok megkezdésére.

Tandíj

Az állami iskolák tandíjmentesek. A tanuláshoz szükséges eszközök ingyenesek, illetve az iskolától kölcsönözhetőek. A tanulóknak az iskola biztosítja a kötelező olvasmányokat is.

Nyelv

Általános iskolában (Grundschule) az első idegen nyelv tanítását a harmadik évtől javasolják.

- A Hauptschule-ban egy idegen nyelvet tanítanak, ami általában az angol.
- A Realschule-ban a kötelező idegen nyelven felül, ami általában a francia, lehetőség van egy másik idegen nyelvet tanulni.
- A Gymnasium-ban (és az Oberschule-ban) két idegen nyelv tanulása kötelező.

Értékelési rendszer (osztályozás)

Az általános iskola első két osztályában a gyerekeket egy évben kétszer értékeli (teljesítményértékelés). Ebben a jelentésben részletesen beszámolnak arról, hogy a gyerekek mennyit haladtak, mely tantárgyakban tűntek ki vagy szerepeltek gyengébben. A második év végétől bizonyítványt kapnak, melyben már érdemjegyeket kapnak. Ahhoz, hogy a következő osztályba léphessenek, teljesíteniük kell a minimális követelményszintet a legfontosabb tantárgyakból. Ha ezt a szintet nem éri el, osztályt kell ismételniük.

Képesítés

a) Általános iskola

A tanulók általános iskolából a középiskola alsó tagozatába kerülnek. A felsőbb osztályba kerülésről szóló döntést általában a szülők vagy a kiválasztott iskola hozza meg annak az iskolának az ajánlása alapján, ahová a tanuló korábban járt.

b) Középiskola alsó tagozata

Minden tartományban a kilencedik év végén a tanulóknak lehetőségük van vizsgát tenni. Az ún. „Hauptschulabschluss” vizsga az alapja a szakmai képzésnek. A tizedik év végén ún. „Realschulabschluss” vizsgát lehet letenni. A tizedik év végén a gimnáziumi tanulók a középiskola felső tagozatában tanulhatnak tovább.

Anyagi támogatás

A jelenlegi szövetségi törvénykezés szerint a diákok a tizedik évtől, mind az általános, mind a szakképesítést nyújtó iskolákban pénzügyi támogatást kaphatnak (BaföG=Szövetségi Képzési Támogatási Törvény), szüleik szociális helyzete szerint, és amennyiben más pénzügyi támogatásban nem részesülnek.

2.2.5 Adózás Németországban

Együttes elbírálás

A Németországban élő házastársak adóját együttes jövedelmük alapján határozzák meg, hacsak nem kérik a külön elbírálást. A gyermekek jövedelme után fizetendő adót a szülők jövedelmétől függetlenül határozzák meg.

Személyi jövedelemadó

Németországban a személyi jövedelemadót és a társadalombiztosítási járulékokat a forrásból, azaz a fizetésből vonják le. A munkavállaló a munka megkezdésekor egy ún. adókártyát kap (Lohnsteuerkarte). A munkavállalónak annyi adókártyára van szüksége, ahány munkahelyen dolgozik. A munkáltató által a fizetésből levont személyi jövedelemadó összege a munkavállaló személyi jövedelemadójának előlegét képezi. A személyi jövedelemadó bevallását az adóévet követő év május 30-áig kell benyújtani.

Németországban progresszív adózási rendszert vezetnek be. Ennek lényege, hogy a magasabb jövedelemmel rendelkezők magasabb adót fizetnek. Az adózás mértéke attól is függ, hogy az adóalany melyik adó kategóriába tartozik. Az adó kategóriák figyelembe veszik az adóalany családi állapotát és más tényezőket is.

Adó kategóriák

- 1. kategória: egyedülálló, illetve elvált
- 2. kategória: egyedülálló, illetve elvált legalább egy gyermekkel, aki a háztartásában lakik és aki után a munkavállaló gyermek után járó juttatásban részesül
- 3. kategória: házas munkavállalók, illetve özvegyek (utóbbiak csak 1 évig a házastárs halála után)
- 4. kategória: házas munkavállalók, akik mindketten rendelkeznek jövedelemmel

- 5. kategória: házas munkavállalók, akik közül az egyik házastárs dolgozik, a másik pedig a 3. kategóriába tartozik
- 6. kategória: több munkahelyen dolgozó munkavállalók, akik második illetve harmadik adókártyájukat használják

A személyi jövedelemadó kiegészül az ún. szolidaritási adóval, amely a személyi jövedelemadó 5.5 %-át, és az egyházi adóval, amely a jövedelem 8-9%-át teszi ki. A fizetésből levont személyi jövedelemadó és társadalombiztosítási járulékok mértéke a munkavállaló bruttó fizetésétől és családi állapotától függ. A teljes levonások a fizetés kb. 35%-át teszik ki.

Általános forgalmi adó (ÁFA)

Az ÁFA általában 19%-os, de a könyvek, az újságok, az antik árak és az élelmiszerek után csak 7% Áfá-t kell fizetni.

Egyházi adó

Ezt az adófajtát akkor kell befizetni, ha az állampolgár kijelenti, hogy valamelyik egyházi közösséghez tartozik. Ha az állampolgár regisztráltatja magát egy egyháznál a lakcímbeljelentkezéskor vagy később, jövedelméből automatikusan levonják az egyházi adót, ami Baden-Württembergben jelenleg 8%. Ha valaki nem tartozik egy egyházhoz sem, nem

kell adót fizetnie, de nem használhatja az egyházi épületeket, szolgáltatásokat. (Magyarországon ettől függetlenül tagjai maradhatunk az adott egyháznak.)

Ha a lakcímbeljelentkezéskor megadtunk olyan vallást, ami alapján egyházi adót vonnak, de mégsem kívánunk aktív egyházi életet élni és az adót fizetni, akkor később az anyakönyvi hivatalban (Standesamt) leadhatunk egy kilépési nyilatkozatot. Ez alapján módosítani kell az adókártyán az egyházhoz tartozást és ezt követően nem vonják tovább az egyházi adót a fizetésünkből.

Egyéb adóformákra itt nem térünk ki.

A dokumentum a teljesség igénye nélkül tartalmaz tájékoztató jellegű információkat segítő céllal. Nem helyettesítheti a személyes alapos tájékozódást. A közölt adatokhoz képest változások előfordulhatnak.

Összeállította a Stuttgarter Magyarok Szövetsége

